1850. **N°. 114.**

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 18 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is ƒ 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 17 September.

Volgens besluit van Z. M. van den 13den dezer zullen op den 27sten October worden buiten koers gesteld de stukken van 10 en 5 centen, naar de wet van den 28sten September 1816 geslagen, en zullen van Maandag den 7den tot en met Zaturdag den 26sten October daaraanvolgende, alsmede nog op Maandag en Dingsdag den 28sten en 29sten, gelegenheid tot derzelver inwisseling worden gegeven, waartoe zullen gebruikt worden, zilveren munten, bij voorkeur stukken van 10 en 5 cents, en voor zooveel noodig, ook andere zilveren pasmunt en standpenningen.

Behalve bij de Nederlandsche Bank, zal de inwisseling plaats hebben bij de Arrondissements-Betaalmeesters.

— Bij de nieuwe stemming voor een Lid der Tweede Kamer, den 14den in het district Gouda gehouden, zijn 1788 geldige stemmen uitgebragt. Daarvan hebben verkregen de Heeren Mr. L. Metman, te 's Gravenhage 852, Baron Æ. Mackay, te 's Gravenhage 453, Dr. E. C. Buchner, te Amsterdam 149, Mr. W. F. Gevers Deynoot, te Rotterdam 120, Mr. P. C. Schooneveld, te 's Gravenhage 102 stemmen, enz. Vermits niemand de vereischte meerderheid heeft bekomen, moet over de twee eerstgenoemde Heeren herstemd worden.

— De nieuwe verkiezing van een Lid der Tweede Kamer in het district Arnhem is bepaald op den 24sten September. Tot Candidaten voor die betrekking zijn thans aldaar door de vrijzinnige kiezers-vereeniging, onder anderen voorgesteld de Heeren J. A. de Fremery, te Leyden en Mr. J. M. de Kempenaer, te Arnhem.

— Bij de herstemming tusschen de Heeren Ph. J. Bachiene en Mr. J. J. van Deinse, in het district Goes, zijn 657 geldende stemmen uitgebragt, waarvoor 379 op den eersten en 278 op den tweeden. De Heer Bachiene is derhalve verkozen tot Lid der Tweede Kamer.

— Gisteren zijn van Katwijk 38 pinken ter steurharing-visscherij uitgevaren; van Noordwijk zijn er 5 en van Scheveningen 59 uitgerust.

— De *Amst. Cour.* bevat een verslag van het Tweede Congres van Nederlandsche Taal- en Letterkunde, waarvan wij hoofdzakelijk het volgende mededeelen:

Het gebouw der Maatschappij: *Felix Meritis*, daartoe welwillend door het Bestuur afgestaan, vereenigde heden morgen binnen zijne muren, een aanzienlijk getal van beoefenaren en voorstanders der Nederduitsche letterkunde, uit alle deelen van Noord- en Zuid-Nederland bijeengekomen, om het werk, in het vorige jaar met zoo veel bijval en zoo goeden uitslag te Gent begonnen, in Amsterdam voort te zetten en uit te breiden. Ongeveer ten tien ure kwamen de voorloopige Commissie tot regeling van dit Congres en het bestuur der Maatschappij *Felix Meritis* de gehoorzaal binnen, waar zich de leden hadden bijeen verzameld. De Edel Acht. Heer Burgemeester dezer stad, door den President der voorloopige Commissie binnen geleid, heette de leden in korte en hartelijke bewoordingen welkom binnen Amsterdam, betuigde de belangstelling der stad in het schoone doel dat zich het Congres met zijne werkzaamheden voorstelde, en uitte den wensch dat deze bijeenkomst te Amsterdam even weldadig mogt werken, als die van het vorige jaar, te Gent gehouden. Na dezen eersten welkomstgroet, begaven zich de leden naar de groote zaal der maatschappij, tot het houden der vergaderingen ingerigt.

Een musicale welkomstgroet wachtte daar de leden bij het binnenkomen. De liedertafel *Eutonia*, onder leiding van den verdienstelijken van Bree, had wel het hare willen toebrengen, tot opluistering dezer bijeenkomst, door het voordragen van eenige schoone dichtregelen, te dien einde door Dr. J. P. Heije vervaardigd.

De Hoogleeraar A. des Amorie van der Hoeven, President der voorloopige Commissie, betrad het eerst het spreekgestoelte, om de redenen, die tot het houden van dit Congres geleid hebben, kortelijk uit een te zetten. Onder den indruk van de vreugde en het genot, ten vorige jare in Vlaanderens aloude hoofdstad genoten, had de Hoogleeraar op eigen gezag zijne Zuid-Duitsche broeders voor dit jaar te Amsterdam genoodigd, in de hoop, dat deze uitnoodiging in Noord-Nederland zou worden gebillijkt. Deze hoop werd niet bedrogen; een aantal van twaalf geachte en kundige stadgenooten vereenigden zich aldra in Commissie en zag zich door algemeene medewerking in hare bedoelingen rijkelijk ondersteund. Van die medewerking kon trouwens ook deze eerste zitting getuigen: de Commissaris des Konings in de provincie Noord-Holland was in de vergadering tegenwoordig; de Burgemeester der stad had nog zoo even de sympathie van het stedelijk bestuur voor het Congres in sierlijke woorden betuigd; het Koninklijke Nederlandsche Instituut had zijne twee oudste leden ter bijwoning der vergaderingen afgevaardigd, een groot aantal der doorluchtigste geleerden in onderscheidene vakken van wetenschappen telde men onder de toehoorders, terwijl eindelijk ook eene rei van geachte en aanzienlijke vrouwen deze zitting met hare tegenwoordigheid vereerde. De spreker eindigde met den wensch te uiten, dat de werkzaamheden van dit Congres aan de belangstelling mogten beantwoorden, en strekken tot bevordering van Nederlandsche letterkunde.

De Heer J. A. Alberdingk Thijm, Secretaris der Commissie, gaf een kort overzigt van hare werkzaamheden.

Toen hiermede de taak der voorloopige Commissie was afgeloopen, ging zij uiteen, na alvorens tot leden van het nieuwe bureau te hebben voorgesteld: Prof. David, van Leuven, tot President, Dr. F. A. Snellaert uit Gent, en Prof. Vreede, uit Utrecht, tot Vice-Presidenten, en Dr. Beets uit Heemstede en Prudens van Duyse uit Gent, tot Secretarissen.

Dr. F. A. Snellaert, was de eerste der ingeschreven sprekers. Met korte, maar krachtige trekken schetste hij ons hoe de Hollanders en Vlamingers, van de vroegste tijden af, een werkdadig aandeel hadden genomen in het ontwikkelen van vaderlandschen taal en Letterkunde, wederzijds in Zuid- en Noord-Nederland.

Prof. Mr. Martinus des Amorie van der Hoeven behandelde daarop de vraag: »of er gegronde hoop bestaat, dat Nederland zijn voormaligen roem in de beoefening der wetenschappen herwinnen zal?" Hij beantwoordde de vraag onder eenige voorwaarden toestemmend, althans hij sprak het gevoelen tegen van diegenen, die in dit opzigt, stelligen ondergang voorspellen.

De Heer Beets, Secretaris, las na eene korte pause een brief van den Heer van den Berg, houdende betoog van het noodzakelijke en wenschelijke eener meer volkomene zamenstelling van het besproken algemeen Nederduitsch woordenboek. De schrijver, verhinderd de vergadering bij te wonen, stelde daarom schriftelijk voor, dat die geleerden, welke tot het daarstellen van zoodanig woordenboek zouden willen medewerken, hunnen naam teekenden op eene lijst, welke men daartoe op het bureau zoude gereed leggen.

De Heer de Baecker van St. Winox-Bergen, voormalig Fransch Vlaanderen, volgde nu in de rei der sprekers, en las eene Fransche redevoering over den maritimen toestand van Fransch Vlaanderen, vóór en gedurende de Romeinsche overheersching. De Heer J. Kats, uit Brussel, de laatste der ingeschrevene sprekers voor heden, onderhield de vergadering over het bijdragen tot de handhaving, opbeuring en den bloei van Nederlandsche Taal- en Letterkunde; als middel daartoe wenschte de redenaar, dat zij, die zich met het schrijven van boeken bezig houden, zich meer tot het volk en niet slechts tot meer beschaafde standen zouden wenden, dat zij hunne denkbeelden inkleeden op eene ook voor de mindere klasse bevattelijke wijze en eindelijk, dat zij de prijzen hunner werken zoo laag mogelijk stellen.

De Heer Prudens van Duyse las nu een vers van Mevr. van Ackere, geb. Doolaeghe, van Dixmuide, na omtrent de kundige schrijfster eenige bijzonderheden te hebben medegedeeld. Eindelijk en ten laatste werd het spreekgestoelte nog eenige oogenblikken door Jhr. Mr. Macaré van Utrecht ingenomen, die, afgevaardigd door het historische genootschap aldaar, de oplettendheid der leden vestigde op het nut dier instelling, welke met de bedoeling van het Congres in het naauwste verband staat; waarna de Vergadering uit een ging. — Alle voorgedragen stukken werden met belangstelling aangehoord, en de sprekers luid toegejuicht.

— Veertiende vervolg der mededeeling betreffende onze Overzeesche Bezittingen, door den Minister van Koloniën aan de Tweede Kamer. (Vervolg van N°. 112.)

Curaçao en onderhoorigheden.

Het aandeel van Nederland in de West-Indische eilanden, dat, onder één bestuur vereenigd, het Gouvernement uitmaakt van Curaçao en onderhoorigheden, laat zich het best overzien in de navolgende orde, welke door de natuurlijke ligging en de onderlinge verhouding der onderscheidene bezittingen wordt aangewezen.

In de eerste plaats zal worden behandeld het eiland Curaçao, met de

daarbij gelegen kleinere eilanden Bonaire en Aruba, om niet te gewagen van Klein Curaçao, eene dorre klip; en in de tweede plaats, St. Eustatius, Saba en St. Martin (Nederlandsch gedeelte), welke, op meerderen afstand van Curaçao, zetel des bestuurs, verwijderd, als de buitenbezittingen van het hoofd-eiland kunnen worden aangemerkt.

Curaçao, Bonaire en Aruba.

De bevolking van het eiland Curaçao bedroeg in 1848: 10,558 vrijen en 5,585 slaven, te zamen 16,143. Hiervan waren: R.-Katholijken 13,248, Protestanten 2,112 en Israëliten 783.

Op *Bonaire* bestond de bevolking uit: 1,401 vrijen en 721 slaven, te zamen 2,122, waarvan Roomsch-Katholijken 2,021, Protestanten 100 en 1 Israëliet.

Op *Aruba* bestond de bevolking uit: 2,157 vrijen en 574 slaven, te zamen 2,731, waarvan Roomsch-Katholijken 2,340, Protestanten 390 en 1 Israëliet.

De zedelijke en stoffelijke gesteldheid der slaven blijft zich voortdurend boven die van andere slavenhoudende kolonien gunstig onderscheiden.

Eene schutterij, uit vrije personen bestaande, is ingesteld in het belang van orde en veiligheid.

De Landbouw op Curaçao en bijgelegen eilanden is zeer beperkt.

Die van particulieren bepaalt zich tot het winnen van levensmiddelen voor de bevolking, en van voeder voor het vee, en bestaat voornamelijk in de teelt der zoogenaamde kleine maïs, (Holchus lorghum) en voorts in de aankweeking van eenige rank- en boomvruchten.

De hoeveelheid zout in 1848 verkregen, kan niet anders worden berekend, dan naar den uitvoer, welke een bedrag aanwijst van 39,204 vaten, tegen 44,713 vaten in 1847.

De vee-teelt maakt een niet onbelangrijk deel uit van de bestaanmiddelen der kolonisten.

Het wolvee is gedeeltelijk van veredeld ras, door kruising met het merinoschaap.

De kudde op Bonaire, aan het Gouvernement behoorende, bedroeg 689 stuks, en heeft afgeworpen eene hoeveelheid van 1,015 Amsterd. ponden wol.

De overige cultures op deze eilanden geschiedende voor rekening van het Bestuur, zijn eerst voor weinige jaren aangevangen, en bestaan uit de teelt der aloë, der nopal en van het cochenille-insect.

Een algemeen overzigt van de uitkomsten der Gouvernements-cultures op de drie eilanden wijst aan, dat 20,936½ Amst. ponden cochenille hebben opgebragt *f* 61,734.79, en 16,480 Amst. ponden aloë-hars *f* 3,625.60.

De geldswaarde der aloë- en nopal-planten wordt, voor de gezamenlijke gouvernements-etablissementen, geraamd op *f* 154,331.45.

De scheepstimmerwerven hebben door het bouwen der bekende Curaçaosche schooners en andere vaartuigen, en door herstellingen aan vreemde en inlandsche schepen voortdurend werk.

Het vervaardigen van stroohoeden, van meubelen, van sigaren levert artikelen van uitvoer en tevens voor velen een voordeeligen arbeid op.

Bonaire heeft, behalve zijn reeds vermeld aandeel in de cultuur van aloëhars en cochenille, en in de veeteelt, aan zout opgeleverd eene hoeveelheid van 53,738 vaten.

De vrije bevolking van het laatstgenoemde eiland had overigens eene voordeelige bezigheid gevonden in de vischvangst op de Roca's; in het bereiden en verkoopen aldaar van potasch; in het verleenen van hulp aan gestrande vaartuigen, waarvoor reddingloon werd erlangd, terwijl aan sommigen een gedeelte maïs of arbeidsloonen van het Gouvernement waren toegevallen; door welk een en ander hare algemeene gesteldheid zich niet weinig had verbeterd.

Dit is blijkbaar geweest, onder anderen hieruit, dat velen nieuwe huisjes hebben gebouwd, of die, welke zij bewoonden, nieuw van steen hebben opgetrokken.

Handel en scheepvaart, ofschoon niet meer zoo bloeijend als in de vorige eeuw, is toch nog belangrijk. De voornaamste artikelen van invoer schijnen te bestaan in: ossenhuiden, geitenvellen, koffij, suiker, maïs, meel, blokken mahony, scheepstimmerhout, sterke dranken, tabak, en vooral in die, begrepen onder de benaming koopmanschappen en drooge en natte provisien.

De belangrijkste handel van Curaçao is gedreven met Noord-Amerika, van waar de meeste levensbehoeften worden aangevoerd. De uitvoer naar de verschillende havens van de Vereenigde Staten heeft bedragen *f* 709,419.85.

Daarop volgt in belangrijkheid de handel met Venezuela, vooral met de overliggende provincie Coro, van waar de grootste hoeveelheid geitenvellen wordt ontvangen, terwijl de ossenhuiden meer van Puerto Cabello worden aangebragt.

(*Vervolg hierna*).

'sGRAVENHAGE, 17 September.

Volgens *de Toekomst* zou de Commissie der Erven van wijlen Z. M. Willem II, eenige deskundigen benoemd hebben, om de rekeningen en het werk na te zien van de door dien Vorst alhier aangelegde gebouwen.

— Z. M. heeft benoemd tot Curator der Hoogeschool te Groningen den Heer Mr. B. Wichers, Voorzitter van het Prov. Geregtshof van Groningen.

— De Voorzitter van de Hof-Commissie alhier heeft alle fabriekanten, winkeliers en andere personen, geregtigd tot het voeren van het Koninklijk Wapen, uitgenoodigd hunne bewijzen daarvan vóór den 15den November e. k. met opgave hunner woonplaatsen, aan genoemde Commissie toe te zenden.

— Naar men verneemt, zal H. M. de Koningin-Moeder dezen winter doorbrengen op het Paleis Buitenrust, aan het Scheveningsche Tolhek. Men verneemt, dat H. M. groote veranderingen aan dat Paleis zal laten maken, waardoor weder aan een aantal handen werk zal worden gegeven.

— De *Nederlandsche Stoompost* berigt, dat HH. Exc. de Minister van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog benoemd hebben eene commissie van twee Hoofd-Ingenieurs van den Waterstaat, benevens twee Hoofd-Officieren der Militaire Genie, ten einde de algemeene voorwaarden, waarnaar de werken der Genie en Waterstaat uitgevoerd moeten worden, naar de behoefte des tijds te wijzigen.

Genoemde Commissie heeft hare werkzaamheden, onder Voorzitting van den Hoofd-Ingenieur van Zeeland, in deze residentie aangevangen.

— Bestuurders van het Haagsch Genootschap tot verdediging der Christelijke Godsdienst, hebben aan den Heer C. Tischendorf, Doctor en Professor in de Theologie te Leipzig, als schrijver eener verhandeling over *de Apocryphe Evangeliën*, en aan den Heer A. Niermeyer, Predikant te 's Heer-Arendskerke, als schrijver eener verhandeling *over de schriften van Joannes*, den uitgeloofden eerepenning toegewezen.

ROTTERDAM, 16 September.

Met genoegen vernemen wij, zegt de *Rott. Cour.* dat ten gevolge der vergunning, eenigen tijd geleden door onzen algemeen geliefden volksdichter Tollens aan twee onzer stadgenooten verleend, om eene buste van hem te doen vervaardigen, die vervaardiging door hen aan onzen verdienstelijken stadgenoot J. Strackée is opgedragen, en dat dit kunstwerk in allen opzigte uitmuntend geslaagd genoemd mag worden.

— Den 14den werd alhier eene algemeene vergadering gehouden van het Bataafsch Genootschap der Proefondervindelijke Wijsbegeerte, in welke een aanzienlijk getal leden-consultanten en leden waren opgekomen. Onder de leiding van den Heer Burgemeester der stad, als Praeses-Magnificus des Genootschaps, werden de werkzaamheden der Vergadering geopend met een verslag van Directeuren over den staat van het Genootschap en over het voorgevallene gedurende de twee jaren, verloopen sedert de laatst gehouden algemeene vergadering. Hieruit bleek, dat bij het Genootschap onder anderen benoemd is tot lid de Heer J. A. Beijerinck, Ingenieur 1ste kl. van 's Rijks waterstaat, te Leyden; en dat de gouden medaille des Genootschaps bepaaldelijk is toegewezen aan den Heer Dr. F. W. C. Kreeke, als schrijver van eene ter laatste algemeene vergadering voorwaardelijke bekroonde verhandeling over een bruikbaren lichtmeter. Er werd besloten, de zilveren medaille toe te wijzen, bij de bekrooning van de vraag over den bruikbaren lichtmeter, aan de nagelaten betrekkingen van den Voorsteller, den te vroeg ontslapenen Hoogleeraar P. J. Uylenbroek, aan te bieden. Eindelijk nam de vergadering met algemeene toejuiching een voorstel van het Bestuur aan, om aan het oudste lid des Genootschaps Dr. C. Dalen, zijnde in 1795 benoemd tot lid en tweeden Secretaris, achtervolgens eerste Secretaris en sedert 40 jaren Directeur des Genootschaps, als blijk van hoogachting en hoogschatting van zijne veeljarige diensten, in die onderscheidene betrekkingen aan het Genootschap bewezen, de gouden medaille met toepasselijk opschrift te vereeren. Na den afloop der werkzaamheden vereenigden zich de leden der vergadering aan eenen maaltijd, hun van wege het Genootschap aangeboden.

AMSTERDAM, 16 September.

In de vergadering van Spaansche fondsenhouders, Donderdag avond in het Odéon alhier gehouden, heeft de Heer Mr. L. Keyzer, namens het comité, verslag uitgebragt; hij gaf een overzigt van hetgeen het comité sedert Mei 1847 gedaan en de moeijelijkheden die het ondervonden had. De tegenwoordige regering in Spanje schijnt ernstig bedacht, de zaak tot een besluit te brengen, en heeft zelfs het comité uitgenoodigd, zich te Madrid te doen vertegenwoordigen bij de Junta, belast met het daarstellen van een ontwerp van schuldregeling. Het comité heeft geoordeeld, aan die oproeping terstond te moeten voldoen, door het zenden eener delegatie. Het Engelsche comité heeft door zijnen agent aan de Spaansche regering de voorwaarden medegedeeld, die het meende dat door de houders zouden aangenomen worden. De voorwaarden, onlangs in eene vergadering te Londen werkelijk goedgekeurd, zijn: conversie van de 5 pCts en de achterstallige rente voor het volle bedrag, en van de passive voor een derde in een nieuw fonds, rentende 1 pCt. met opklimming van ½ pCt. elke twee jaren, tot 3 pCt. toe. Het comité beschouwt dit voorstel als zeer matig, ja, de hulpbronnen van Spanje in aanmerking nemende, als te gering, maar nu dit eenmaal door de Engelsche houders is gedaan, vreest het comité, dat er niet ligt iets beters te verkrijgen zal zijn, en is het van gevoelen, dat men zich, tot beëindiging der zaak, ook dezerzijds met dat voorstel vereenige. De verslaggever bragt hulde aan onzen Minister van Buitenlandsche Zaken en den Nederlandschen Gezant te Madrid, Baron E. Sirtema van Grovestins, wegens de heusche, welwillende en zelfs ijverige ondersteuning, welke zij bij voortduring aan de zaak geschonken hadden. De Heer Ruys J. D. Zn. drukte zijne hoop uit, dat ook voor de uitgestelde schuld zal gezorgd, en de Heer Hartogensis verlangde, dat de nog in omloop zijnde perpetuelen en cortes-obligatiën niet zullen vergeten worden. Dit verzekerd zijnde, is de vergadering gesloten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 14 September.

De Hertog van Wellington heeft groot gevaar geloopen het leven te verliezen, daar de paarden van zijn rijtuig, nabij Dover, waar hij zich heen begaf om inspectie over de troepen te houden, op den hol gingen en het rijtuig omver wierpen. Hij schijnt echter niet belangrijk gewond te zijn.

— Bij Lloyd is berigt ontvangen van het vergaan van het schip Bridgetown groot 1000 ton, dat op 4 Julij jl. met 390 landverhuizers van Liverpool naar Amerika vertrokken was. In den nacht van 3 Augustus stiet het vaartuig op eene bank bij New-Foundland. De passagiers en equipage hebben nog met de booten den wal weten te bereiken, maar zij hebben alles verloren wat zij bezaten, want slechts weinige oogenblikken later werd het geheele schip door de golven verzwolgen.

— Men is te Blackwall op dit oogenblik bezig met de uitrusting van een prachtig ijzeren stoomjacht, van 140 paardenkracht, bestemd voor den Keizer van Rusland. Het is 180 voet lang en 21 breed. Ofschoon 390 ton groot, zal het slechts 4 voet diepgang hebben. De snelheid van dit vaartuig wordt berekend op 17 mijlen in het uur.

— De kweekelingen van het Seminarie te Battersea hebben gisteren eenen grooten maaltijd gegeven en een stuk zilverwerk aangeboden aan hunnen gewezen Rector, Dr. Jackson, thans benoemd tot Bisschop van Lyttelton in Nieuw-Zeeland. Te Plymouth wachten op hem vier schepen met landverhuizers (waaronder verscheidene zonen van adelijke familiën), die in zijn afgelegen bisdom eene nieuwe kolonie, Canterbury genaamd, gaan stichten.

— De synode van R. K. prelaten, welke te Thurles in Ierland vergaderd was, heeft hare werkzaamheden ten einde gebragt. De primaat van Ierland, Dr. Cullen, vertrekt naar Rome om hare decreten aan de goedkeuring van den Paus te onderwerpen. De vergaderde prelaten hebben voorts besloten alle pogingen aan te wenden tot oprigting eener Katholieke Hoogeschool in Ierland, en om daartoe een fonds te verzamelen hebben zij allen bewilligd in eene jaarlijksche korting van 2 pCt. van hun inkomen. Dr. Cantwell, Bisschop van Ulster, heeft bovendien voor eene som van £ 11,000 ingeschreven. Er is eene commissie benoemd om deze zaak verder te leiden.

— Toen eergisteren een bewoner van een huis te Chiswick, waar brand was ontstaan, nog twee hondjes, voor welke hem 150 £ geboden was, wilde redden, zonk de vloer der kamer, waarin hij zich gewaagd had in, en hij kwam met zijne hondjes jammerlijk in de vlammen om.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 September.

De President is den 12den des avonds te half 12 ure hier teruggekomen. Er was eene aanzienlijke menigte volks op de been, die hem begroette met den kreet van: leve Napoleon! Het is daarbij echter niet zoo rustig en bedaard toegegaan, als men wel had mogen wenschen. De aanhangers van den President in grooten getale opgekomen, hebben allerlei baldadigheden bedreven, en hen, die zich niet met hen vereenigden, tot het roepen van: leve Napoleon! deerlijk mishandeld.

Er zal geene derde reis des Voorzitters plaats hebben, zoo als aanvankelijk het voornemen was.

— Eergisteren is een groote Ministerraad op het Elysée gehouden, waarbij al de Ministers en ook de Generaal Changarnier tegenwoordig waren.

— Sommige bladen melden, dat de Paus de maatregelen van den Aartsbisschop van Parijs tegen het dagblad *l'Univers* had goedgekeurd.

— Dezer dagen wandelde de vermaarde Italiaansche zanger Borsari door de Champs Elysées, toen hij een grijsaard ontwaarde, die op de viool speelde, zonder dat de voorbijgangers acht op hem sloegen. Hij erkent in hem zijn ouden leermeester, die in het ongeluk was geraakt. Geen geld genoeg bij zich hebbende, doet hij den ouden violist het accompagnement spelen van de groote aria la Colunnia, welke hij met zijne krachtige welluidende stem aanheft. Van alle zijden stroomden de toehoorders toe, de rijtuigen hielden stil en weldra waren de zanger en de oude muziekant door een aanzienlijk en talrijk gehoor omgeven. Zoodra hij het lied geëindigd had, ging Borsari met den hoed in de hand rond. Niemand weigerde zijne bijdrage en onder het zilvergeld zag men ook vele goudstukken blinken. Borsari gaf den grijsaard het geld en verwijderde zich met de belofte, dat hij hem zou wederzien en hem beter nog bijstand bieden.

— De Engelsche luchtreiziger, Luitenant Gale, is noodlottig omgekomen. Zondag ll. was hij, met een paard onder aan het schuitje in Bordeaux opgestegen en kwam een uur later behouden in de gemeente Cestas neder. Daar maakte hij met behulp van eenige boeren het paard los, maar dewijl het zeer sterk woei en de bol nog schier geheel met gas gevuld was, vloog deze, nu zoo veel ligter geworden zijnde, eensklaps weder in de hoogte, terwijl Gale in het schuitje stond om daar iets te regelen. De schok wierp den ongelukkigen luchtreiziger neder op den bodem van het schuitje en de bol verhief zich zoo met hem in de wolken. Nog dienzelfden avond werd de luchtbol een paar mijlen verder op het veld gevonden, maar van den luchtreiziger kon men geen spoor ontdekken. Eerst den volgenden morgen werd op eene vrij ver van daar verwijderde plaats door een herder in een boschje zijn lijk gevonden. Hij lag voorover, met de armen onder de borst gekruist en verbrijzeld, en, overigens, de meeste ledematen ontwricht en gebroken; het hoofd was half verscheurd door honden of wilde dieren. Hij was 43 of 44 jaren oud, en te Londen woonachtig, waar hij eene weduwe en 9 kinderen in zeer behoeftige omstandigheden achterlaat.

— In het Moezel departement is alle hoop op den wijnoogst voor dit jaar vervlogen.

ITALIE.

ROME, 4 September.

De Ridder Pinelli uit Sardinië afgevaardigd, heeft bij den Paus een gehoor gehad, van hetwelk men echter geene bijzonderheden weet.

— Het eerste bataillon Fransche Jagers vertrekt van hier naar Afrika; doch de legermagt wordt weder aangevuld door 1000 man, welke de stoomboot Vauban, te Civita-Vecchia heeft aan wal gezet.

— Den 31sten Augustus is de diligence van hier naar Ferrara door roovers aangevallen en geheel uitgeplunderd; zij hebben 1,100 kroonen buit gemaakt.

HANOVER.

12 September.

Generaal Haynau, welke zich van Londen hierheen had begeven, is ook hier niet beleefd ontvangen; talrijke volkshoopen verzamelden zich, zoodra zijne aankomst bekend was, voor het hôtel waar hij zijn intrek had genomen en veroorloofden zich aldaar allerlei baldadigheden, als schreeuwen, fluiten, vloeken en het uiten van verwenschingen tegen den Generaal. Niet dan met moeite konden eenige afdeelingen burgerweer de menigte uiteen drijven.

— De onrustige bewegingen hebben veroorzaakt, dat de Politie bevolen heeft, dat te 8 ure alle dienstboden, arbeiders en kinderen te huis moeten zijn, en de herbergen te 10 ure gesloten moeten wezen. In de straten waar een oploop of zamenscholing geschiedt, moeten de huizen terstond gesloten worden.

HESSEN-KASSEL.

KASSEL, 13 September.

Het gerucht, dat het Ministerie zou gevangen genomen zijn, is voorbarig geweest, doch de Keurvorst is heden met zijne Ministers gevlugt. Hij is te Hanover aangekomen. Men denkt, dat de staat van beleg spoedig zal worden opgeheven.

Van Hanover schijnt zich de Keurvorst of naar het stadje Bockenheim te zullen begeven, waar dan de zetel der Regering zou worden overgebragt, of naar Frankfort.

— De Opperburgemeester alhier heeft de volgende proclamatie uitgevaardigd: Het onverwachte vertrek van den Landvorst en zijne Ministers uit de residentie heeft aanleiding gegeven tot eenige bekommering, welke echter, ten gevolge der onderhandelingen tusschen de burgerlijke en militaire overheden, als vervallen kan worden geacht. Dit, medeburgers, ter uwer geruststelling. Uw gedrag, op den weg van orde en wet, heeft overal erkentenis, ja bewondering verwekt. Maakt u steeds dien roem waardig, en dan zal de zegepraal der regtvaardige zaak gewisselijk volgen.

— Den vorigen dag was de wettelijke tegenstand tegen de militaire maatregelen der regering toegenomen, zelfs politie-beambten weigerden tot uitvoering daarvan mede te werken. Slechts een hunner, de Commissaris van politie Muller, had zich daartoe laten bewegen, en met een aantal gendarmen op nieuw de drukpersen van de *Neue Hessische Zeitung* in beslag genomen. De uitgever van dat blad had van het gebeurde terstond aan de permanente commissie der Stendenvergadering kennis gegeven, en tevens eene aanklagt wegens overtreding der Grondwet tegen genoemden ambtenaar ingediend. Aan deze aanklagt was door den Procureur-Generaal terstond gevolg gegeven, en Muller in hechtenis genomen. Hij wordt door een detachement der burgerwacht bewaakt. De geest der burgerij is voortreffelijk, alles trekt partij tegen het militaire gezag, en zelfs op de troepen schijnt hetzelve niet te kunnen rekenen. Met weinig uitzonderingen moeten de Officieren verklaard hebben, dat zij de hun gegeven bevelen zouden gehoorzamen, zoolang zij niet strijdig waren met de staatsregeling, aan welke zij trouw gezworen hebben.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 5 September.

Het berigt, dat onze Regering eene leening van 7½ millioen zou gesloten hebben, is van allen grond ontbloot.

— Z. M. is naar Boheme vertrokken, van eenen luisterrijken staf vergezeld, om er de groote wapenoefeningen bij te wonen, bij Theresienstadt.

— Bij een besluit van het Ministerie van Onderwijs, is het middelbaar onderwijs in Hongarijë geregeld.

HAMBURG.

13 September.

Nadat het Sleeswijk-Holsteinsche leger den 12den eene voorwaartsche beweging gemaakt, Eckernförde ingenomen, en den overtogt over de Schley had willen forceren, is het heden teruggeslagen, heeft Eckernförde ontruimd en is in zijne vorige stelling teruggetrokken. Het schijnt een verlies van bijna 300 man te hebben geleden.

— Uit vele streken van Duitschland wordt reeds over het koude en guur weêr geklaagd; in de bergachtige streken ligt reeds sneeuw, en de thermometer daalde 's nachts tot het vriespunt.

KERKNIEUWS.

De Kerkeraad der Hervormde gemeente te Hattem, heeft uit het bevorens vermelde drietal beroepen: Ds. G. J. Vinke, Th. Dr. te Beest.

212de Staats-Loterij.

Trekking der Eerste Klasse.

1ste Trekking. Nos. 9091 en 14156 ieder een prijs van ƒ1,000.

2de " No. 11109 een prijs van ƒ20,000. No. 4077 een prijs van ƒ5,000. Nos. 3051, 3421, 12985 en 14831 ieder een prijs van ƒ1,000.

ADVERTENTIEN.

Heden verloste zeer voorspoedig van een ZOON, C. M. BEEKELAAR, geliefde Echtgenoote van

LEYDEN, 15 September 1850. J. F. LA RIVIÈRE Hz.

Eenige Kennisgeving.

Voor de vele blijken van deelneming in ons smartelijk verlies, het afsterven van ons bemind Dochtertje, van vrienden en bekenden ontvangen, betuigen wij langs dezen weg onzen hartelijken dank.

A. TIELEMAN.
J. M. TIELEMAN, VEERKIND.

VOLKSFEEST.

3 October 1850.

COMMISSARISSEN van het op 25 Junij ll. door de Ingezetenen aan HH. Studenten der Leydsche Hoogeschool gegeven Feest, wenschende het overschot der ter hunner beschikking gestelde gelden, tot algemeen genoegen aan te wenden, hebben besloten op Donderdag den 3den October e. k., des namiddags ten één ure, op de Groote Ruïne alhier te doen plaats hebben, eenen Wedstrijd van Manspersonen en Jonge Lieden in het **Mastklimmen** en het **Loopen in Zakken.**

Ingezetenen van *Leyden*, die genegen zijn naar de uit te loven prijzen mede te dingen, worden genoodigd zich voor den 26sten dezer maand aan te melden bij den Concierge van het gebouw *Tot Nut van 't Algemeen*, op de Ruïne.

Namens Commissarissen,
LEYDEN, 14 September 1850. C. W. HUBRECHT.

Koom- en Koffijhuis de Vink.

Donderdag 19 September 1850,

des Namiddags ten 4½ ure,

GROOT HARMONIE,

Door het Muziekgezelschap: ***de Blaauwjassen***, onder Directie van den Heer J. LINK.

Entrée Vrij.

☞ Bij ongunstig weder Muziek in de Zaal.

De COMMISSIE TOT DE BEWAARSCHOOL van het Leydsche Departement der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, berigt bij deze, dat voornoemde School zal geopend worden op Maandag den 23sten September aanstaande, in het Nieuwe Gebouw op de Ruïne.

Ouders welke genegen mogten zijn hunne Kinderen daarop te plaatsen, kunnen omtrent de Voorwaarden inlichtingen ontvangen bij den Ondergeteekende.

Namens de Commissie voornoemd,
Dr. H. R. DE BREUK,
LEYDEN, 17 September 1850. *Secretaris.*

VRIENDEN-ISRAËLS.

BID-UUR,

in het Kerkgebouw der Waalsche Gemeente, op **VRIJDAG** den 20sten September 1850, des Avonds ten ***ZEVEN*** ure.

☞ Er wordt gevraagd: Een **JONGELING** niet beneden de 15 jaren, vlug voorkomen, om in een zindelijke Affaire werkzaam te zijn. Te bevragen in den *Boekwinkel en Leesbibliotheek* van A. A. RENSINK, Breedestraat te *Leyden*, brieven *franco*; waar ook gelegenheid is tot lezing van Tijdschriften, Dagbladen, enz.

Sedert Maandag-morgen is **VERLOOREN** een **Engelsche Hond**, zijnde een Teef, Bruin gevlekt, met Lange Ooren en Ruige Staart, en een Touw om den Hals. Die hem terug brengt, kan belooning ontvangen bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, Breedestraat te *Leyden*.

PUBLIEKE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, ingevolge bekomen Regterlijke Autorisatie, op Zaturdag den 28sten September 1850, des avonds ten 7 ure, bij Opbod en Afslag, van:

Een HUIS EN ERF, aan de oostzijde van de Oude Heerengracht, omtrent de Haven, Wijk VIII. No. 93.

Een HUIS EN ERF, in de Molensteeg, Wijk II. No. 64. — Een daarnevens gelegen PAKHUIS, Wijk II. No. 63a., en eenige andere HUIZEN EN PAKHUIZEN.

Alles behoorende tot den Boedel van Willem PIETER DE WRINGER.

Breeder bij billetten omschreven, en waaromtrent nadere informatiën zijn te bekomen, ten Kantore van den Notaris A. WIJNSTROOM, te *Leyden*.

BOEKVERKOOPING TE LEYDEN,

bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, aldaar op den 23sten September en acht volgende dagen, van eene belangrijke Verzameling BOEK- en PLAATWERKEN in verschillende vakken, doch bijzonder betreffende GODGELEERDHEID; voorts Regtsgeleerdheid, Geschiedenis, Aardrijkskunde en Reizen; GENEESKUNDE en Natuurlijke Historie; GRIEKSCHE en LATIJNSCHE Schrijvers; Dichtkunde, Fraaije Letteren en Taalkunde, Kaarten en Atlassen, Rariteiten, enz., en twee belangrijke Verzamelingen PORTRETTEN, PLATEN, TEEKENINGEN en PRENTEN, eenige BOEKENKASTEN, waaronder eene MAGHONYHOUTEN CONCHYLIEN- of INSECTEN-KAST met 32 Laden; grootendeels nagelaten door de Wel-Eerw. Heeren D. MOUNIER, G. VAN NOUHUYS en H. A. VAN DER MEULEN, *Emeritus Predikanten der Waalsche en Nederduitsche Gereformeerde Gemeenten te Leyden, Rozendaal enz.*; benevens van een *Roomsch-Katholijk Geestelijke.*

De PORTRETTEN, PLATEN, TEEKENINGEN, PRENTEN en PRENTWERKEN zijn te zien aanstaanden Donderdag van 's morgens 10 ure tot des namiddags ten 3 ure; de BOEKEN en RARITEITEN, Vrijdag en Zaturdag gedurende denzelfden tijd.

Een been met vijftien open wonden door de Zalf en Pillen van Holloway genezen.

Uittreksel uit eenen brief van Mejufvrouw Sabra Eastment te Haselburg bij Crewkerne gedagteekend 16 Januarij 1850 aan den Professor HOLLOWAY. Mijnheer, omtrent zes jaar geleden vertoonden zich aan mijn linker been, kenteekenen van Koningszeer, en eenigen tijd daarna kreeg ik 15 open wonden in den omtrek van den enkel. Vier maanden lang was ik in het hospitaal te Cheltenham alwaar men mijn been voor ongeneesbaar verklaarde, van daar kwam ik in het hospitaal van Kings College, ook daar slaagde men niet, en ik was genoodzaakt als eene kreupele naar huis terug te keeren. In dien toestand begon ik uwe *Zalf* en *Pillen* te gebruiken, door dewelke mijn been thans volmaakt genezen is.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 7,75, *f* 15,50, *f* 23,50.
Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 9,15, *f* 15,90, *f* 23,90.
Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 16 September.

	Laagste Koers.	Hoogste Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à 2½ pCt.	57¼	57 5/8	57½
Dito Certificaten … » 3 »	68 3/8	—	—
Dito dito … » 4 »	89½	89 5/8	89½
Amortisatie Syndicaat … » 3½ »	—	—	—
Handelmaatschappij … » 4½ »	—	—	—
O. I. Leening … » 4 »	88½	—	—
Dito Holl. Spoorweg … »	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg … » 4½ »	—	—	—
Haarlemmermeer … » 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 » 5 »	105 3/8	—	—
Dito dito 1828 en 1829 … » 5 »	105¾	105 7/8	—
Cert. bij dito 1831 en 1833 » 5 »	96 1/8	—	—
Dito 1840 … » 4 »	88 3/16	88 7/8	88 3/8
Dito bij STIEGLITZ & Co. … » 4 »	88½	—	—
Dito dito Nieuwe … » 4 »	88 3/8	—	—
Inschrijving in Assign. … » 6 »	—	—	—
Certificaten van dito … » 6 »	—	—	—
POLEN, Obligatiën … » 4 »	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten, fl. 250 f	—	—	—
Dito dito 1835 … » 500 »	—	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £ à 5 pCt.	12 11/16	12¾	12 5/8
Dito dito Onbep. Stukken » 5 »	12 7/16	12 9/16	—
Dito Obligatiën … » 3 »	39	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. … » 3 »	33 1/16	33¼	33¼
Coupons Ardoins …	10 1/8	10 3/16	10 7/16
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. … » 5 »	—	—	[illegible]
Dito … » 4 »	—	—	—
Dito Metall. … » 5 »	78¼	78 5/16	—
Dito Nieuwe … » 5 »	82¾	82 7/8	—
Dito 1847 … » 2½ »	42	—	—
BELGIE, Banc. … » 2½ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD … » 2½ »	47 5/8	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £ … 5 »	—	—	—
PORTUGAL, te Londen … » 5 »	37 5/16	37 7/16	37 3/8
Dito dito … » 4 »	36 5/8	36½	36 3/8
VENEZUELA, … » 3 »	34 3/8	—	—
MEXICO, … » 5 »	28 7/8	29	28 15/16
AMERIKA, Bankactiën …	—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2½ pCt.
Wissel-Disconto 2.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.